

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Njukčamánnu • Sijnjuktjamánno • Njoktje • Njukttjamánnuo • Mars 2016

Svenska Samernas Riksförbund, Formvägen 16, 906 21 UMEÅ, tel. 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post info@sapmi.se

Ordförande har ordet

Det känns att våren är i antågande. Dagarna blir ljusare och längre och flytten till fjälls står för dörren. Vi lämnar en vinter bakom oss som varit besvärlig på många sätt men som trots allt inte varit fullt lika besvärlig som föregående vintrar ur betessynpunkt.

Det har varit fullt upp på mötesfronten under mars månad. Framförallt har regeringens samrådsmöten om renkötselkonventionen inletts. Två möten har genomförts i Jämtland och Västerbotten, kvar är Norrbotten. Ambitionen hos regeringen är att arbetet skall kunna slutföras under 2016. Tiden får utvisa om tidsramen är realistisk.

På kansliet är förberedelserna inför Landsmötet igång för fullt och jag hoppas att vi ses i Kiruna. Landsmötet är till för våra medlemmar och en möjlighet att träffas och diskutera våra frågor. Det är viktigt för oss som jobbar för er att ni kommer med synpunkter och idéer för att hjälpa oss att bli ännu bättre.

Avslutningsvis vill jag uppmuntra er i byarna att ta kontakt med vårt projekt Ovttas för möjlighet till utbildningsinsatser för era medlemmar.

Jörgen Jonsson

SSR:s Landsmöte Kiruna 31 maj - 2 juni 2015

Årets Landsmöte hålls i Kiruna på Scandic Ferrum med ombudsmöte 31 maj och Landsmöte 1 och 2 juni. Temat för årets Landsmöte är Hållbar förvaltning av naturresurser - med utgångspunkt i samisk förvaltning. På ombudsdagens kväll 31 maj kommer Landsmötet att göra en utflykt till Nikkaluokta Sarri och den 1 juni på kvällen framför giron sámi teáhter föreställningen Håll Elden Levande. Läs hela programmet och anmäl dig på lm.sapmi.se.

Val under Landsmötet 2016

De val som ska göras till styrelsen är:

Norrbotten södra

Ordinarie, nuvarande Olof Thomas Utsi
Suppleant, nuvarande Samuel Walkeapää

Skogssamebyarna

Ordinarie, nuvarande Lennart Stenberg
Suppleant, nuvarande Lars Thomas Persson

Jämtland

Ordinarie, nuvarande Lena Kroik
Suppleant, nuvarande Rickard Åström

I valberedningen sitter för Norrbotten södra Brita-Stina Sjaggo, för skogssamebyarna Carl-Gustav Johansson och för Jämtland Mattias Kristoffersson. Ta gärna kontakt med dem.

Rovdjur

Den 3-4 mars träffades rovdjursgruppen i Umeå. Med på mötet var också Sametinget samt advokat Lisa Länta. Under dagarna diskuterades bland annat det fortsatta arbetet med toleransnivåer. Gruppen enades om att fortsätta arbeta för att myndigheter och beslutsfattare aktivt skall arbeta för att uppnå målet om max 10 % förluster till rovdjur. Vid mötet enades gruppen om att

tillskriva de berörda myndigheterna att arbetet inte får stanna av och att frågan ligger på samtliga myndigheter att lösa. Vid mötet fick gruppen också en första presentation av den utredning som SSR och Lisa Länta genomför gällande ersättning. Ett första utkast kommer att vara klart till sommaren.

Förvaltningsplan varg

Naturvårdsverket har tagit fram en förvaltningsplan för varg. Planen har skickats ut för remiss, sista svarsdag för remissen är 13 april. Om du är intresserad av SSR:s remissvar kan du kontakta kansliet så får du ta del av den.

Genetiskt viktig varg i Jämtland/Västernorrland

Under mars månad har det pågått ett intensivt arbete med att skydda renar från en varg som inledningsvis bedömdes vara genetiskt viktig. Vargen som uppehöll sig inom Jinjevaerie samebys vinterbetesmarker skulle enligt första beskedet flyttas, trots samebyns begäran om skyddsjakt. Det visade sig dock att vargen inte var så "viktig" och en flytt blev inte aktuell utan Länsstyrelsen beviljade skyddsjakt.

Den erfarenhet som samebyn och SSR samlat på sig både i detta fall men också med den så kallade Junselevargen visar med all tydlighet att varg och renskötsel inte går ihop.

Markanvändning

Markanvändningsgruppen träffades i Umeå för ett tvådagarsmöte. Syftet var framförallt att diskutera olika vägar framåt i frågan om konkurrerande markanvändning. Många kloka tankar delades och ett av fokusområdena framöver bör ligga på att utveckla sina egna strategier och målbilder. Detta arbete är något som SSR kommer att prioritera under 2016. Mer information kring dessa frågor kommer inom kort.

Vindkraft

SSR:s vindkraftsprojekt Beägga avslutades 31 januari. Under projektets gång har ett antal samebyar intervjuats om sina upplevelser kring vindkraftens påverkan, relationen med bolaget, villkor mm. Även ett antal bolag intervjuades utifrån samma frågeställningar. Dessa intervjuer har ställts samman till en slutrapport, vill ni ta del av denna kontakta kansliet. SSR vill också tacka samtliga samebyar som ställde upp med sin tid under intervjuerna och gav projektet så mycket information.

Animal Sense

Animal Sense är ett utvecklingsprojekt som drivs av Umeå universitet och SLU och där SSR är med som projektpartner. Syftet med projektet, som löper till maj 2018, är att minska renpåkörningarna av trafik. Det huvudsakliga målet är att utveckla ny teknik som bidrar till syftet. Idén som drivs nu är att skapa ett varningssystem som reagerar genom sändare på ren och mottagare efter väg som tänds vid närvaro av ren. För att testa systemet i praktiken har Malå sameby engagerats att medverka i projektet. Mer info kommer när resultat kan presenteras.

Information hantering renpåkörningar

I början av mars hölls två möten i Norrbotten för att informera om hur hanteringen av påkörda renar kommer ske i framtiden.

Efter den 27/5 kommer hanteringen av renar flyttas från LKC i respektive län till RKC i Umeå, Västerbotten. Det betyder att samtliga ärenden av påkörda renar efter väg kommer kopplas till en central i Umeå. Förhoppningen är att detta byte inte kommer märkas, de nu gällande telefonnumren och mailadresserna används som tidigare. Vid frågor och funderingar hör av er till Fredrik på kansliet.

FSC - standardrevisionen

Revisionen av den Svenska skogsbruksstandarden rullar på. För närvarande hanteras och beslutas de förhandlade indikatorerna inom Standardkommittén. Det nya standardförslaget ska ut på en första remissrunda till intressenter och medlemmar inom FSC under sommaren. En andra remissomgång ska hanteras under hösten. Under 2018 förväntas den nya standarden vara i bruk.

Regionala livsmedelsstrategier

Regeringen och näringsminister Bucht driver frågan om en Svensk livsmedelsstrategi med syfte att öka livsmedelsproduktionen i Sverige. Inom ramen för detta har en del regioner valt att påbörja arbeten med regionala livsmedelsstrategier. Bland annat i Norrbotten drivs ett projekt av LRF med detta syfte. SSR är med som rådgivande roll i arbetet. Även Västerbotten har börjat diskutera frågan och en arbetsgrupp har tillsatts bestående av Länsstyrelsen, LRF och SSR. Den grundläggande frågan som SSR lyft gällande livsmedelsstrategi kopplat till syftet, är att rovdjurstrycket och krympande betesmarker gör att rennäringen har svårt att öka produktionen av livsmedelsråvara. Hör av er till Fredrik om ni har frågor.

Presentationer sameföreningar

Idag är det sexton sameföreningar som är medlemmar i SSR. Den nordligaste medlemsföreningen är Soppero sameförening och den sydligaste är Göteborgs sameförening. Vi kommer att i varje månadsbrev skriva en artikel om varje sameförening som är medlem i SSR. I förra månadsbrevet presenterade vi Jokkmokks sameförening och denna månad berättar Arvidsjaur sameförening om sin verksamhet.

Arvidsjaur sameförening

Ordförande i Arvidsjaur sameförening är Laila Rehnfeldt. Hon är inne på sitt andra år som ordförande.

Föreningen har 174 medlemmar. Sameföreningsmedlemmar som är över 80 år behöver inte betala någon medlemsavgift till föreningen.

Föreningen driver Samegården Arvas i Arvidsjaur. Samegården får gårdsbidrag från Sametinget och har uthyrning av festlokal samt att man tidigare har drivit en vandrarhemsliknande uthyrning. Tidigare har föreningen anlitat Arvidsjaur sameföreningservice som tagit en avgift för att sköta uthyrningen. Eftersom sameföreningservice upphört sker inte längre uthyrningen av rum, då det tar för mycket tid av styrelsen att sköta om detta. Sameföreningen använder gården för föreningens intresseprojekt och möten.

I Lappstan finns de gamla, traditionella skogsamiska kåtorna och härbrena som ägs av samer kring Arvidsjaur. Det finns ett behov av att renovera hagen runt Lappstan. Arvidsjaur kommun äger själva fastigheten för Lappstan, sameföreningen hoppas att Arvidsjaur kommun kommer att vara med och medfinansiera det kostbara projektet. Föreningen kommer att ha extraordinära kostnader under det här året eftersom både taket på samegården och samtliga termostater på Samegården behöver bytas ut.

– Sista helgen i augusti firar vi Storstämmningshelgen, säger ordförande Laila Rehnfeldt. Under lördagen har vi lassokastningstävlingar i olika åldersklasser med skjutmoment på skjutbanan för renskötarklassen. Vi har även försäljning av suovas, fika samt en mycket populär torrköttsauktion. Vi har även lotterier där vi bl.a. lottar ut en ren som någon av Arvidsjaur samebyar skänkt. På kvällen efter helgmålsbönen brukar vi bjuda på samkväm med föredrag som hålls på samegården.

– Storstämmningshelgen är en gammal skogsamisk tradition som lever kvar som en av de obligatoriska kyrkohelger man samlades för husförhör, vigslar samt ting. Nuförtiden brukar kyrkan flytta ut sin söndagsgudstjänst eller högmässa från kyrkan till Lappstan vid år vackert väder. Frälsningsarmén

brukar spela på kyrkkaffet. Storstämmningshelgen är en av de arrangemang som styrelsen prioriterar.

– Vi har ett bra samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan när vi anordnar kursverksamhet. Under våren fokuseras på mönsterkonstruktion för koltsömnad. Vi har även bra kontakt med Lule-Bodens sameförening, deras medlemmar brukar besöka Storstämmningshelgen. Till årsmötet brukar vi ha försäljning av kött och palt. De utmaningar vi har är att få främst ungdomar att engagera sig i föreningen, med tanke på återväxten i föreningen. Det finns många andra intressen hos ungdomar som verkar ha konkurrerat ut intresset för just föreningsliv.

Fördelen med att vara med i SSR är att man kan få idéer från ett nätverk just för sameföreningar. Det kanske är i ett nätverk som intresset för sameföreningar kan väckas hos ungdomar. SSR kan vara den länk som kopplar samman ungdomar från olika delar av Sápmi, avslutar Laila Rehnfeldt.

Arvidsjaur sameförenings styrelse som valdes den 1 mars. Från vänster: Sara-Maria Brännström, Nils-Olov Brännström, Laila Rehnfeldt (ordf), Bernt Lundberg, Anne Walkeapää, Torkel Fahlgren.

Kalendarium

4-5 april	Planeringsdagar kansliet (kansliet stängt)
7 april	Forskningsseminarium Girjasmålet, Umeå Universitet
12-13 april	Styrelsemöte SSR, Umeå
18 april	Arbetsgruppsmöte Nationella skogsprogrammet
19 april	Möte landshövdingen BD/skogsbyarna, Luleå
20 april	SSR möte med departementen miljö/näring/kultur
21 april	Årsmöte FSC

Sáminuorra hade styrelsemöte på SSR

Sáminuorra hade sitt styrelsemöte på SSR:s kansli 4-6 mars.

Vi hyr ur vårt konferensrum till interna och externa så hör av er om ni behöver hyra ett konferensrum i Umeå.

Teater under Landsmötet: Håll Elden Levande/Doala Dolat Heakkas

Onsdag den 1 juni kl. 18.00 på giron sámí teáhter, Thulegatan 24B i Kiruna

Håll Elden Levande/Doala Dolat Heakkas är en nyskriven dramatisering med musik och jojk som baseras på Ailo Gaups liv; författaren, teaterpionjären, den kulturella medlaren och den respekterade shamanen. Dramatiseringen bygger på de faktaböcker och otaliga lyriska verk och som Ailo Gaup skrivit. Där kommer hans shamanska ådra starkt fram, sirligt väver han fram en värld, där livet och det sårbara gestaltas gentemot människans hunger och rovdrift.

Innan föreställningen inbjuds till samtal ”Korsbefruktande samtal mellan vetenskap och scenkonst” på temat samisk livsåskådning, livsförhållanden och maktförhållanden under ledning av Åsa Virdi Kråik.

Onsdag den 1 juni kl. 15.30 på Giron Sámi Teáhter, Thulegatan 24B, Kiruna.

Förköpspris: Föreställning inkl. samtal: 130kr/50kr för ungdom (upp till 20år), Markera förköp vid anmälan till Landsmötet. Biljetter vid dörren i mån av plats: Föreställningen 180 kr/100 kr för ungdom (upp till 20 år). Samtal 60 kr.

Utflykt till Nikkaluokta under Landsmötet

Tisdag 31 maj kl. 17.00

Bussresa 7 mil enkel väg till Nikkaluokta Sarri, det samiska turistanläggning, där familjen Sarri tar emot och berättar om verksamheten. Laevas och Girjas samebyar finns med som värdar för resan. Vi äter middag i Nikkaluokta. Obligatorisk anmälan.

Gruppförsäkring för medlemmar

Vi vill påminna om att SSR för 5 år sedan förhandlade fram en försäkring till våra medlemmar. Där finns t ex ersättarförsäkring med som varit borta många år. Läs mer på SSR:s hemsida www.sapmi.se, klicka på Medlemmar så hittar du information.

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Fredrik Juuso	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 11 85	070-736 14 19
Totte Nordahl	090-14 11 86	076-126 42 42
Anna-Marja Kaddik		070-367 66 56
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56

Besök gärna vår hemsida www.sapmi.se för mer information.

Gilla oss på Facebook facebook.sapmi.se

Telefontider på kansliet

Ni kan ringa tidigare men då får ni ringa på direktnumren.

09.00 – 10.30 och 15.00 – 16.00

Detta är tiden för växeln, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se under kontakter.